

lede Opmærksomheden fra sig selv ved at dukke sig ned i Reden; hvis man saa kommer nærmere, og Anden ser sig opdaget, løfter den Hovedet ganske lidt, strækker dernæst Hals for tilsidst at styrte sig i Søen, naar man er ganske nær ved den. Saalænge Kuldet ikke er fuldtalligt, ser man stadig Han og Hun sammen. Jeg saa en Gang et Par Troldænder bag ved en Bakke, hvor de havde Rede; Kuldet var ikke fuldtalligt; da Ænderne blev opmærksomme paa mig, fik de pludselig travlt, hvorpaa jeg skjulte mig, og ved Hjælp af Kikkert iagttog jeg da, at begge Ænderne løb rundt og samlede vissent Græs, hvormed de tildækkede Æggene, saa at disse var ganske skjulte, da jeg senere kom forbi Reden. Det mindste Antal Æg, jeg har set i et helt Kuld, har været 8, og det største 17; Æglægningen begynder sjælden før sidst i Maj, og Ællingerne bliver derfor som Regel ikke flyvefærdige, til Andejagten begynder i Midten af Juli. Saavel Ællingerne som den gamle And vilde derfor blive et let Bytte for Egnens mange Jægere, hvis ikke Ejerne af Holmen havde udstedt Forbud mod Jagt paa eller ved Holmen før henimod Efteraaret, naar alle Ynglefuglene er borte. Som Følge deraf nyder Troldænderne en god Fredning i Yngletiden, og det har glædet mig at iagttage, at Kolonien tiltager, og at Ænderne saaledes synes at finde Behag i Stedet.

Endvidere yngler der paa Holmen Strandskader (*Hæmatopus ostreologus*), Præstekraver (*Ægialitis hiaticula*), Rødben (*Totanus calidris*) o. fl., og i Rørene omkring Holmen findes hele Kolonier af den toppede Lappedykker (*Podiceps cristatus*) og Blishøns (*Fulica atra*).

FUGLEKOLONIER PAA ØEN VORSØ I HORSSENS FJORD.

AF

TH. JØRGENSEN.

Vorsø, en Ø i Horsens Fjord en Mil Øst for Horsens, er omtrent 2000 Al. lang og 1000 Al. bred. I hver Ende af Øen findes en mindre Skov, og mellem disse to Skove ligger nogle Marker og den eneste Gaard, som findes paa Øen. Vorsø strækker sig paa langs ad Horsens Fjord, og ved dens vestlige

Ende findes en mindre Ø, som kaldes Kalven; den hæver sig ud imod Fjorden, hvor den danner en Skrænt paa en 25 Alens Højde. I svundne Dage fandtes paa Vorsø en meget stor Skarvkoloni (*Phalacrocorax carbo*), der talte saa mange Medlemmer, at de var lige ved at ødelægge Skovene med deres Ekskrementer. Jeg har talt med en gammel Mand her i Horsens, som fortalte, at han i Slutningen af 30-erne havde været med til at fælde en stor Ask paa Øen, og i dette Træ alene fandtes der over 100 Reder.

Som før sagt, de ødelagde for meget, og blev efterhaanden fordrevne fra Øen. Der menes, at tyske Soldater i 1864 var derovre at skyde Skarver, og at det var sidste Aar, de fandtes paa Øen.

Da jeg første Gang kom til Øen 1866, fandtes der i den østlige Skov en Hejrekoloni (*Ardea cinerea*) og i den vestlige en meget stor Raagekoloni (*Corvus frugilegus*), men ikke Spor af Skarv. Jeg kan huske, at da jeg kom til sidstnævnte Skov, undrede det mig at se, at alle Træstammerne, Underskoven og Jorden saa ud som overstænkede med en Kalkkost. Der var et Skrig og Skraal af Ungerne og de gamle og samtidig et Brus af Vingerne, saa man næppe kunde høre Ørenlyd, ikke at tale om, at man selv blev mærket med Kalkkosten. — Hos Hejrerne gik det mere roligt til, et hæst Skrig, og Fuglen fløj med tunge Vingeslag hen og satte sig i et andet Træ. — Ved en fuldstændig Nedskyden af Ungerne Aar efter Aar lykkedes det da omsider at faa dem fordrevet. Hejrerne flyttede til en Skov ved Tyrrestrup, en lille halv Mil fra Øen, hvor de endnu findes i et Antal af omtrent 200 Stykker, og hvor der ligeledes findes en stor Raagekoloni, som vel tæller 8 à 10,000 Individuer. Fra Hejrerne har i de sidste 6—7 Aar udskilt sig en Flok, som har taget Bolig i en Granskov, som ligger en Mil længere ude ved Fjorden, og skønt den kun begyndte med een Rede, er der nu omtrent lige saa mange Hejrer her som i den gamle Koloni ved Tyrrestrup.

Raagerne fra Vorsø flyttede over paa den anden Side af Fjorden, hvor de slog sig ned i en lille Skov; men i denne laa en Gaard, hvis Beboere ved ihærdig Skydning fik dem fordrevet i Løbet af et Par Aar, og nu findes Efterkommerne i Tyrrestrupskov og i en anden Skov, som hører under Serritslevgaard.

Paa Vorsø fandtes i 70-erne en Koloni af Dvergterner (*Sterna minuta*), men den har nu været borte i flere Aar; derimod er Vorsø mærkeligt nok det eneste Sted i Nærheden af Horsens, hvor Nattergalen (*Luscinia philomela*) bygger Rede til Stadighed; i Almindelighed findes der et eller to Par derovre hver Sommer.

Naar jeg tænker tilbage paa tidligere Tid, er der en sørgelig Forskel paa Fuglebestanden før og nu. Dengang saa man Raagerne uafbrudt flyve fra og til Øen, man saa Hejrerne, dels i Luften, dels staaende som Skildvagter rundt om Øen, og højt oppe i Luften sejlede Glenten (*Milvus iclinus*) spejdende omkring efter noget til Ungerne, som den havde tæt ved. Langs Strandbredden løb og fløj Rødben (*Totanus calidris*) og Viber (*Vanellus cristatus*), Ryler (*Tringa alpina*) og Præstekraver (*Ægialitis hiaticula*), og ude over Vandet saa man almindelig Terne (*Sterna hirundo*) og Dvergterne (*Sterna minuta*) travlt beskæftigede med at spejde efter Smaafisk; de kunde næsten hænge stille i Luften og saa pludselig med et Plask styrte ned i Vandet og snappe Føden. Ude paa de større Sten stod en eller to Strandskader (*Hæmatopus ostreologus*) og lyste op med deres rene Farver, og længere ude kunde man se en Flok Gravænder (*Tadorna cornuta*) ligge og holde Raad, medens deres respektive Madammer laa og rugede i Nærheden. Og som Konge over det hele har jeg mangan Gang set Havørnen (*Haliaëtus albicilla*) sidde paa Toppen af Skrænten paa Vorsøkalv; den har der siddet midt i sit Spisekammer, betragtede alt med et opmærksomt Blik og hvilende ud efter Anstregelserne for at skaffe Føden til Ungerne, som den havde en 1000 Alen derfra i Stensballekov. Sidst, den ynglede der, var i 1895; Reden sidder endnu velbevaret i en høj Bøg, endskønt den har taget mod mange Storme; nu afgiver den Husly for en 2—3 Par Alliker (*Corvus monedula*), som bygger Rede ind i den.

Saaledes forgaar al Verdens Herlighed.